

# מה מריץ את שמעון צבר

— מאת שמעון צבר עצמו —

הרי שילמתי הון תועפות בעד הדפסת כרטיסי הביקור! ואם שמתם לב, כרטיסי הביקור שלי לא מודפסים סתם, בצבע דפוס רגיל. הם מודפסים בצבע בולט מיוחד, יקר במאה אחוז מההדפסה הרגילה. הספקתי לי חלק את הכרטיסים וגם לקחתי בחזרה ממי שלא שילם לי תמורתם. כמה מהם סיבירו

רשיון, התנדף מכאן במהירות האפשרית. \* \* \* עסקים שחורים

כל זאת, למרות ההתנדפות ולמרות העלבון שבהצעת השוטר, היה הבקור בתחנת ויקטוריה לברכה, כי הספקתי לחלק

שבוע לאתונה, היו לנו רק שלושת אלפים תשע מאות תשעים וארבעה כרטיסי בקור. את השאר חלקנו. ביוון, הצלחנו לחלק המישה כרטיסים. למעשה, חלקנו שישה. אבל איש אחד החזיר לנו אותו בתואנה שכבר קיבל אחד כזה באיסטנבול.

אחרי יחן הגענו לאיטליה. באיטליה התחיל העסק להסתבך. כל מי שמסרנו לו כרטיס בקור, החזיר לנו כרטיס אחר תמורתו. לאחר שבוע של חלוקה אינסופית לא נשגה המלאי שלנו בכלום. חלקנו שמונים וארבעה כרטיסי בקור. עזבונו את רומא ונסענו לפירנצה. שם כבר היה יותר קל, כי חלקנו את כרטיסי הבקור שלנו באכסניית הנוער ולחברה הצעירים באכסניה לא היה מה להחזיר.

השיטה של חלוקת כרטיסי בקור באכסניית הנוער מצאה מאוד חן בעינינו, אבל פעם אחת, כשמסרנו למישהו כרטיס כזה, התחיל הלה לחבק ולנשק אותנו ואמר לנו בעברית: "איזה מזל שבאתם! כבר יומיים אני מחכה למישהו מהארץ. תארו לכם שנגמר לי הכסף, ואני לא יכול לשלם לאכסניה. מישהו אחר במקומי היה מסתלק לו בשקט, ולא היה אכפת לו לקלקל את שם מדינת ישראל. אני לא כזה. אני החלטתי להכות כאן עד שיבוא ישראלי וילווה לי את הכסף. יש לכם מזל שבאתם. אתמול היה כאן אחד עם דרכון ישראלי, אבל ה' הוא היה עולה חדש ואיתם אני לא אוהב להתחיל". בקיצור, כרטיס הבקור הזה ש' חילקנו באכסניה עלה לנו שלושת אלפי לירות, והתלהבותנו לחלוקת כרטיסים בי אכסניית נוער פגה במקצת.

הסיכום שלנו מאיטליה היה: עשרים ו' חמשה כרטיסי בקור בלי תמורה ומה וחמשה עם תמורה, כלומר קבלנו כרטיסים נגדיים. הרווח הנקי של העשירים וחמשה כולל ארבעה כרטיסים שהטלנו לתעלות ב' ונציה. שניים הסלתי אני כשנעמתי לא ראתה, ושניים הטילה נעמי, כאשר עשיתי את עצמי כאילו איני משגיח בה...

\* \* \*

## עזבונו בתחנת הרכבת

משך החדשים יוני, יולי, אוגוסט וספטמבר הלכו לנו מאתיים ושבעה עשר כרטיסי ביקור נטו, בארצות: תורכיה, יחן, איטליה, שוויצריה, גרמניה, צרפת ו' אנגליה. בספטמבר החלו לנשוב רוחות ה' קרה של החורף האנגלי ושינוי רעדנו מקור, מפני שכל בגדי החורף נשארו בארץ. עדיין לא פנינו מקום בשבלום במזוודת כרטיסי הבקור. כל היום ישבנו בחדר ליד התנור, ולא הוצאנו את האף חוצה. באחד הבקרים הקפואים הללו קראתי ליד האח המבוערת את מנצ'סטר אנדר'אן ושם נתקלה עיני ב' סטטיסטיקה שאמרה: "בתחנת ויקטוריה עוב' רים יום יום 500 אלף איש". קפצתי ממ' קומי. איזה סכוי! איזו הזדמנות! חטפתי את המזוודה של כרטיסי הבקור, ונעמתי כחץ מקשת אל תחנת הרכבת ויקטוריה.

בפתחה של תחנת הרכבת הנחתי את המז' חדה לפני. שלא תיחשב חלילה ממני והתחל' תי לחלק את כרטיסי הבקור שלי, לכל עובר ושב. היתה הצלחה גדולה. כל פעם שהייתי מוציא חופן כרטיסים, הייתי מחלק אותם כהרף עין. הייתי גומר את כל ה' מזוודה בשעה, אך פתאום ניגש אלי שוטר ושאל אותי אם יש לי רשיון לחלוקת עלוני פרסומת בשבת התחנה. עניתי לו שאין אלה עלוני פרסומת אלא כרטיסי בקור. "אצלנו אין הבדל", אמר השוטר, "זה נכלל אצלנו במסגרת עלוני הפרסומת, ואם כן לך

כ' הצרה התחילה כמה ימים לפני נסיעתי לחוץ-לארץ, כאשר פגשתי את אריה זיו במערכת. שאלתי את זיו, שהיה אז חבר הועד, מה לעשות נגד ינקלביץ, המטריב לסדר לי תעודת עתונאי ממשלתית. ענה לי זיו: "למה לך תעודת עתונאי? אמרתי לך: מה זאת אומרת למה? אני נוסע לחוץ-לארץ ואודקק לתעודה כזאת".

"שטויות", ענה זיו. "אין כל ערך לתעודת עתונאי ממשלתית. מה שאתה צריך לע' שות לך, זה כרטיס בקור. בחוץ-לארץ מיחסים לזה חשיבות עצומה. על תעודת עתונאי כולל לא מסתכלים".

זיו כבר היה פעם באמריקה, לכן היה בר סמכה בעיני. הודיתי לו על העצה, והלכתי לדפוס הארץ להזמין לי כרטיסי בקור. מרוב טרדות, שכחתי לשאול את זיו כמה כרטיסי בקור להדפיס. כאשר שאלו אותי בדפוס, לא ידעתי מה לומר. עשיתי לי חשבון שבאירופה יושבים ארבע מאות מיליון איש, וכרטיס בקור אחד על כל מאה אלף תושבים, זה לא מוגזם. לכן הזמנתי לי ארבעת אלפים.

כאשר עלינו על מטוס בלוד, הותר לנו לשאת עמנו 40 ק"ג מטען אישי (שני אנשים). כרטיסי הבקור מילאו מזוודה שלמה ושקלו 15 ק"ג. בגללם נאלצנו להשאיר ב' בית את הפינמות, את כל בגדי החורף, את התנ"ך ואת השניים התותבות, כי כל מטען נוסף, מעל ל-40 ק"ג המתירים, עלה הון תועפות. הפקדנו את כל הדברים הללו אצל קרוב משפחה אחד, ואמרנו לו ששנתל תוך חודשים להפטר ממחצית מלאי כרטיסי הבקור, ואז יהיה לנו מקום בשביל הדברים האלה והוא ישלח אותם לנו בדואר.

\* \* \*

## חרכון באכסניית נוער

אנו לאיסטנבול שבתורקיה, ו' מהרגע הראשון לרדתנו מהמטוס חיי' סגנו אנשים מעניינים כדי לתקוע לידיהם את כרטיס הבקור שלנו. כשהמראנו כעבור



## ואז גיליתי שתמורת כל כרטיס — מתנה

להחזיר את הכרטיסים ואני נאלצתי לקרוא לשוטר.

מאז שמרתי על הכרטיסים שלי כמו על ההמחאות של אמריקן אקספרס. לא הוצאתי את המזוודה מיד, וכששכחתי לישון, הנחתי אותה מתחת לכר. בהתחלה הייתי מחליף את כרטיסי הביקור בכל מה ש' הציעו לי. אחרי כן נעשיתי ברוך ולקחתי רק פסלים מעץ הבונה ותולענה. במשך שלו' שח חודשי שהותי באפריקה הלכו לי ארבע מאות ושמונים כרטיסים שתמורתם רכשתי את אוסף הפסלים האפריקאים, שכל מי שרוצה יכול לראותו בביתי.

כאשר עזבתי את אפריקה וחזרתי לארץ ישראל, שוב איבדו כרטיסי הביקור שלי את ערכם ואף אחד אינו רוצה לקחת אותם ממני. מה אעשה בהם? נשארו ברשותי 3151 כרטיסי ביקור. אי-אפשר לזרוק אותם סתם כך לזבל. הרי שילמתי כסף למורת ה' פסתי ואין זורקים שוה כסף לאשפה.

סיפרתי את בעיית כרטיסי הביקור שלי למיוד שרף והוא אמר לי: "משוגע. מה אתה שובר לך את הראש? סע להודו! סע לסי! שמונה מאות מיליון ראש. אלף ושש מאות מיליון ידים. מה הבעיה להיפטר משלושת אלפי כרטיסי ביקור? צחקו! תן לי חצי שעה ברחוב הראשי של פקינו, ולא נשאר לך אפילו כרטיס אחד לרפואה". העצות של מיד לא יסולאו בפז. ביקשתי וקיבלתי שיחזור מחיל המילואים, הגשתי בקשה להתר יציאה, ואני מקנה בסוף ינואר לצאת למורת הרחוק ולהיפטר שם אחת ולתמיד מכרטיסי הביקור, שזיו השיאני להדפיסם.

חמישים ושנים כרטיסים — ולא קיבלתי אף אחד תמורתם. עשינו סיכום והסתבר שנושאר לנו עוד 3731 כרטיסים. במזוודה כבר התפנה מקום לשיניים התותבות והבי' רקנו מיד לתלאביב לשלוח אותנו לג' סוף סוף נוכל ללעוס סטיק אנגלי. אבל מה לעשות בענין בגדי החורף? הרי נמות כאן בקור!

ואז, ברגעי היאוש התהומי, בא הרעיון הגואל: אפריקה! יבשת חדשה שעדיין לא נכנסה תחת כנפי השכינה של הציוניזציה האירופית. יבשת עם אוכלוסיה של מאתיים מיליון תושבים ובלי בתי דפוס להדפסת כרטיסי בקור מקומיים. זה מקום בו אצלתי לחלק את כרטיסי הבקור שלי ללא הפרעה ובלי לקבל בתמורה כרטיסי בקור של אחרים.

נסעתי לגאנה. הכושי הראשון שתקעתי לידו את כרטיס הבקור שלי, נעץ את הכרטיס בין שיניו הצחורות ורעס אותו. גיר חזרה בכשר הרבנות הראשית ערב ליחכו והוא ביקש עוד. נתתי לו עוד.

בינתיים באו כושים אחרים לראות מה עושה החבר שלהם עם האדם הלבן. חיי' לקתי לכולם כרטיסים והם היו מאושרים. אחרים מהם הלכו והביאו לי פסלים מעץ וקונכיות, סלים קלועים ודברי-עור תמורת הכרטיסים. כרטיס הביקור שלי, שכה רצי' תי להיפטר מהם, נעשו פתאום לכתורה יקרת-ערך ומבוקשת שמוכנים לעשות בה חליפין.

ככה זה? אם ככה זה, אז כה אני, ה' משוגע. מחלק כרטיסים חניפים אפשר לח' שוב שדפוס הארץ הדפיס לי אותם חנם.



## השוטר אמר: התנדף

להציל את התיאטרון, מעל הפרק. ועמוס אריכא זכה בפרס ברש משום שהשוטפים החליטו: "השאירה הרוחת בספרות העולם ל' חשיפה והוקעה וערסול יצרים ורגשות, מש' פיעה על הקהל הלהוט לקרוא יצירות מסוג זה בתרגום, וצריך היה שיבוא סופר שיכ' טוב ברוח זו לגבי המציאות שלנו". למ' רות שקיבל את פרס ברש לספרות, יש לי' עמוס אריכא תכונה אחת לפחות שלא כל סופר יכול להתברך בה: הוא צייר בעצמו את העטיפה לספרו.

רונה של יעל הוד יכולים להשיג מה שגוף זה יכול". אולם כשאילה מגיעה לעצם המערכה, לי' התמטר לבמאי פלד כדי ליכונת במפקדי, היא נרתעת. המערכה נמשכת בין יעל הוד לי' מרים. "מוטב שתחתי עליו לטובתי", מז' הירה יעל את מרים. "ואם לאו?" שואלת זו. "אאלץ לגרום לך צער רב", אומרת יעל בלשון ספרותית המביעה כה הרבה. לבסוף, כדי למצוא פשרה בין שתי ה' שחקניות הגדולות, מורד המחזה, שיכול היה

קניית מתחילה בת 22. אילה מתחברת עם דודו, מחבר המחזה, כדי שיתבע את התפקיד עבורה. "אני יו' דעת בדיוק מה ערכי", היא אומרת לו, "מ' שום כך אהיה הוגנת לגביך ואומר שאני יוצאת למאבק על התפקיד במחזה שלך". היא מתחילה במאבק מיד: "באיטיות החלה מקלפת את הבגדים מעליה, עמדה מולו עי' רומה כביום היולדה, חושפת אברים תוססים ומעוגלים... אתה אלה? אוהה? אלה הם כלי ה' מלחמה שלי. לא גדולתה של מרים, לא כש'

פלד מחליט שהמחזה יציל את התיאטרון. אולם לפני שהמחזה מוצג, נערים מכשול בדרכו של פלד. שלוש שחקניות מבקשות לשחק את התפקיד הראשי במחזה. יעל הוד, לוכבת את התפקיד, שיוסף פורת, השחקן ה' ראשי, בעל הקול העמוק, מגדיר אותה: "את מתנהגת בתיאטרון כאילו את נמצאת בבית בושת". רוצה את התפקיד לעצמה. מרים, ה' שחקנית הותיקה והמוזקנת, שואפת לשיר במחזה זה את שירת הברבור של משחקה. ואילו השחקנית השלישית היא אילה, שח'